

Räkna med risker, ta kontroll över finanserna

De senaste årens kriser i bank- och finansvärlden har ställt om spelreglerna för banker i hela världen. De internationella riktlinjerna uppdateras årligen och kraven på bankerna att redovisa sina risker har ökat. För alla mindre banker med begränsade resurser har det varit en utmaning att leva upp till reglerna. Ett sätt att få tillgång till rätt kompetens och ändå behålla sin flexibilitet som uppstickare står ICA Banken för: i samarbete med Statistik konsulterna tar Tomas Hjalmarsson med kollegor sig an regelverken Basel II och III och håller koll på kundstocken med churn-analyser.

Småbanker saknar statistiska resurser

Det finns fler än 100 banker verksamma på den svenska marknaden. Ett fåtal kvalar in i den grupp som brukar kallas storbankerna. De allra flesta är i stället mindre aktörer med få anställda och endast ett kontor. Men alla, stora som små, agerar under samma regelverk då de hanterar människors och företags pengar.

Kraven på korrekta data och kontroll över statistiken är en grundförutsättning för varje bank som vill förtjäna såväl sina kunders som myndigheternas förtroende. För att få kvalificerade underlag och verifierade uträkningar krävs både statistisk kompetens och uppdaterad branschkunskap – en ekvation som är svår att få ihop internt för många av små- och nischbankerna.

I kölvattnet av finanskriserna 2008 och 2011 ställs nya och högre krav – till dessa hör Basel-kommitténs internationella regler för kapitaltäckning – på bankernas riskhantering. EU:s harmoniseringsprocess och ett växande konsumentskydd är andra orsaker till en förändrad och förstärkt lagstiftning.

ICA Banken som utmärker sig genom att enbart vända sig till konsumenter och bara inom Sveriges gränser, har framgångsrikt lyckats hänga med i händelserna genom att utveckla sitt samarbete med Statistik konsulterna.

– Det första gemensamma projektet startade vi redan för sex till sju år sedan. Då handlade det om marknadsundersökningar och vi har låtit Statistik konsulterna fortsätta att analysera våra kunders beteenden och strukturera vår kundstock. De senaste åren har vi utökat samarbetet med stresstester och underlag för riskbedömningar, säger Tomas Hjalmarsson, kreditansvarig på ICA Banken.

foto: ICA Banken

ICA Banken utmärker sig genom att enbart vända sig till konsumenter och bara inom Sveriges gränser.

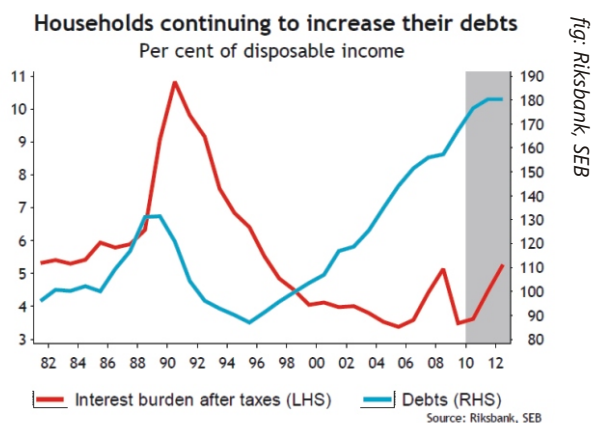

fig: Riksbank, SEB

Foto: Johan Jarneving

Magnus Pettersson (t.v.) och Mattias Sundén (t.h.) från Statistikkonsulterna tillsammans med Tomas Hjalmarsson på ICA Banken.

Alltid uppdaterad kompetens

Statistikkonsulterna är specialister på siffror och beräkningar, metod och analys. Kunskap som är högt värderad på ICA Banken.

– Vi uppskattar deras pragmatiska syn på siffrorna. De har lätt att se nyttan och visa hur vi ska tillämpa resultaten. För oss är det en viktig kompetensresurs eftersom alternativet hade varit att bygga upp en egen stab med samma kompetens. Det skulle bli mycket resurskrävande för en bank i vår storlek. Statistikkonsulterna har en helhetsbild och är alltid uppdaterade inom sitt område. På så sätt stärker de vår kompetens. Det är ungefär som att hyra skidor när man är i Alperna, man får alltid det senaste, säger Tomas Hjalmarsson.

“För oss är Statistikkonsulterna en viktig kompetensresurs eftersom alternativet hade varit att bygga upp en egen stab med samma kompetens.”

Statistiken underlättar myndighetskontakterna

För att klara av den legala anpassningen av sin verksamhet, måste banken ha tillförlitliga statistiska underlag och modeller för att identifiera risker och behov av kapitalbuffertar. Just nu är Europas banker i full färd med att ställa om från kapitaltäckningsbehoven i Basel II och III. En uppgift som storbankerna har egna avdelningar med stora resurser för.

– Regelverket är skrivet för storbankerna och som nischbank behöver vi se vad som kan anpassas efter vår verklighet. Men det handlar inte bara om att skicka in siffror till Finansinspektionen. Reglerna är framtagna för att skapa självinsikt hos bankerna. Risker är en fråga om självkänedom och att vara medveten om vad man gör så i längden är det en strategisk fråga för oss, säger Hjalmarsson.

“Statistiska underlag underbygger bankens argument och beslut.”

Stresstester blir beslutsunderlag

Mattias Sundén är statistiker hos Statistikkonsulterna och har jobbat med bland annat stresstester och riskanalyser för ICA Banken. Han berättar om ett lyckat möte mellan två siffervärldar:

– Statistikens analysverktyg är branschoberoende, däremot behövs branschkunskap för att anpassa underlagen och förstå hur våra resultat ska tillämpas. I våra projekt har jag fått läsa in mig på Basel-regelverken och jag har varit på utbildningar och konferenser med Bankföreningen. Både finans- och statistikvärlden jobbar med siffror och vi har hittat balansen där vi lär av varandra.

Förenklat handlar Mattias och hans kollegors uppdrag om att tolka de nyckeltal som Finansinspektionen kräver in och kvantifiera riskerna.

– Vi fungerar som en extra analysavdelning åt ICA Banken och sätter siffror på deras risktagande. Det handlar om likviditetsbehov och kapitaltäckning. Den snabba utvecklingen på finansmarknaden innebär att vi också gör regelbundna stresstester. Vad händer om samhällets lånenivå ökar, om räntorna stiger eller sjunker? Utifrån olika scenarion räknar vi fram underlagen som underbygger bankens argument och beslut, säger Mattias Sundén.

Statistiken ser kunderna

Förutom de finansiella beräkningarna har Statistikkonsulterna också hjälpt ICA Banken att analysera kundernas beteenden. Med churn-analyser, ett sätt att undersöka avhopp, har banken blivit bättre på att nå rätt kundgrupper med anpassade erbjudanden. Det är också ett sätt att minska riskerna och få lojala – och lönsamma kunder.

Ett värdefullt samarbete

ICA Banken och Statistikkonsulterna har lärt mycket av varandra genom sitt samarbete och Tomas Hjalmarsson ser ett fortsatt stort behov av statistisk analys:

– Som den finansiella världen utvecklas just nu är det så, men det svårt att förutspå. Det viktiga för oss är att kunna vara en liten snabbfotad bank, som ändå har tillgång till resurser och kompetens som gör att vi kan mäta oss med storbankerna. Tillsammans med Statistikkonsulterna har banken utvecklat en ny riskmedvetenhet och har nu en stabil statistik grund att stå på. Analyserna gör det enklare att följa utvecklingen och vara förberedd. Det är särskilt viktigt för en bank som växer; ju fler kunder desto större fluktuationer i likviditet. För Statistikkonsulterna har samarbetet inneburit ett nytt tillämpningsområde och att en ny intern kompetensbank har byggts upp. “Vi har lärt mycket av varandra” säger både Hjalmarsson och Sundén. ■

Fakta om ICA Banken:

Banken ingår i ICA-koncernen och har runt 3,6 miljoner kunder i sin databas, varav cirka 460 000 använder någon banktjänst och 360 000 har ett bankkort från ICA Banken.

ICA Banken har varit verksam sedan 2001 och vänder sig uteslutande till den svenska konsumentmarknaden. Huvudkontoret finns i Stockholm medan all operativ verksamhet är förlagd till Borås. Tillsammans har de två kontoren 300 medarbetare. [Läs mer på: www.icabanken.se](http://www.icabanken.se)

Fakta om Statistikkonsulterna:

Statistikkonsulterna utvecklar och använder statistiska metoder för att höja kvaliteten i beslutsunderlag. Vi erbjuder konsulttjänster för företag och organisationer inom affärsområdena Marknad/Samhälle, Industriella tillämpningar och Life Science.

[Läs mer på: www.statistikkonsulterna.se](http://www.statistikkonsulterna.se)